

Ruoan hintakehitys 2010-2020

Ruoan hintakehitys 2010-2020

- **Ruoan nimellishintakehitys** tarkoittaa toteutunutta hintakehitystä.
- **Ruoan reaalihintakehitys** tarkoittaa, että ruoan hintakehityksestä on puhdistettu yleinen hintakehitys. Jos ruoan reaalihintakehitystä mittaava luku on alle sata, ruoan hinta on noussut vähemmän kuin hinnat keskimäärin ja päinvastoin.
- Ruoan nimellishinnat ovat nousseet 2010-2020 lähes yhtä paljon Suomessa ja Ruotsissa. Suomessa ruoan hinta nousi 2010-2013 lähes 18 prosenttia. Tästä ruoan välillisten verojen nousun vaikutus oli noin 3 prosenttiyksikköä eli 17 prosenttia.
- Samaan aikaan hintojen nousu oli Ruotsissa viisi prosenttia. **Ruoan nimellishinta on pysynyt samalla tasolla Suomessa vuodesta 2013 joulukuuhun 2020.** Samaan aikaan ruoan nimellishinta on noussut Ruotsissa 13,4 prosenttia.
- Suomessa ruoan reaalihintahinta nousi 9,1 prosenttia 2010-2013. Samaan aikaan Ruotsissa nousu oli 1,2 prosenttia. **Vuodesta 2013 joulukuuhun 2020 ruoan reaalihinta on laskenut Suomessa neljä prosenttia ja noussut Ruotsissa 4,9 prosenttia.**

Analyysin on laatinut Tilastokeskuksen ent. tilastoasiantuntija Ilkka Lehtinen.

Ruoan nimellishintakehitys Suomessa ja tärkeimmissä EU-maissa 2010-2020, 2010=100

Maa / alue	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Viro	100,0	109,4	113,1	117,8	117,8	117,5	117,8	124,4	128,3	132,1	134,8
Islanti	100,0	103,8	110,1	115,7	116,3	119,6	121,2	118,3	121,1	125,7	131,7
Liettua	100,0	108,2	111,5	113,4	114,2	113,4	114,9	118,8	120,5	124,7	127,6
Latvia	100,0	108,4	110,9	112,4	112,1	110,7	111,9	118,2	119,0	122,5	125,5
Itävalta	100,0	104,4	107,8	111,5	113,6	114,5	115,3	118,0	119,8	121,1	123,9
Saksa	100,0	102,9	106,3	110,3	111,3	112,1	113,1	116,4	119,1	120,5	123,2
Ruotsi	100,0	101,3	102,8	105,0	105,5	108,0	109,2	111,6	114,3	117,7	120,1
Suomi	100,0	105,8	111,8	117,8	118,0	115,8	114,5	113,5	115,7	117,1	119,0
EU28 1)	100,0	103,4	106,5	109,3	109,0	109,1	109,4	111,7	113,7	116,1	118,9
Hollanti	100,0	102,2	104,3	106,8	106,8	107,4	108,5	111,3	112,2	116,7	118,9
Norja	100,0	99,8	101,0	101,8	105,1	108,0	111,0	110,8	113,5	114,7	118,4
Espanja	100,0	101,7	103,8	106,7	106,3	107,5	109,0	110,4	112,2	113,4	116,0
Italia	100,0	102,5	105,2	107,5	107,4	108,6	108,8	111,0	112,3	113,1	114,8
Tanska	100,0	103,9	108,4	108,9	108,0	109,1	109,2	112,2	112,3	113,8	114,6
Ranska	100,0	102,0	104,9	106,1	105,3	105,7	106,3	107,4	109,5	112,2	114,5
Englanti	100,0	105,4	108,8	113,0	112,7	109,8	107,1	109,5	111,7	113,3	114,1
Sveitsi	100,0	96,5	95,7	97,0	97,9	97,4	97,8	98,3	99,7	99,9	99,9

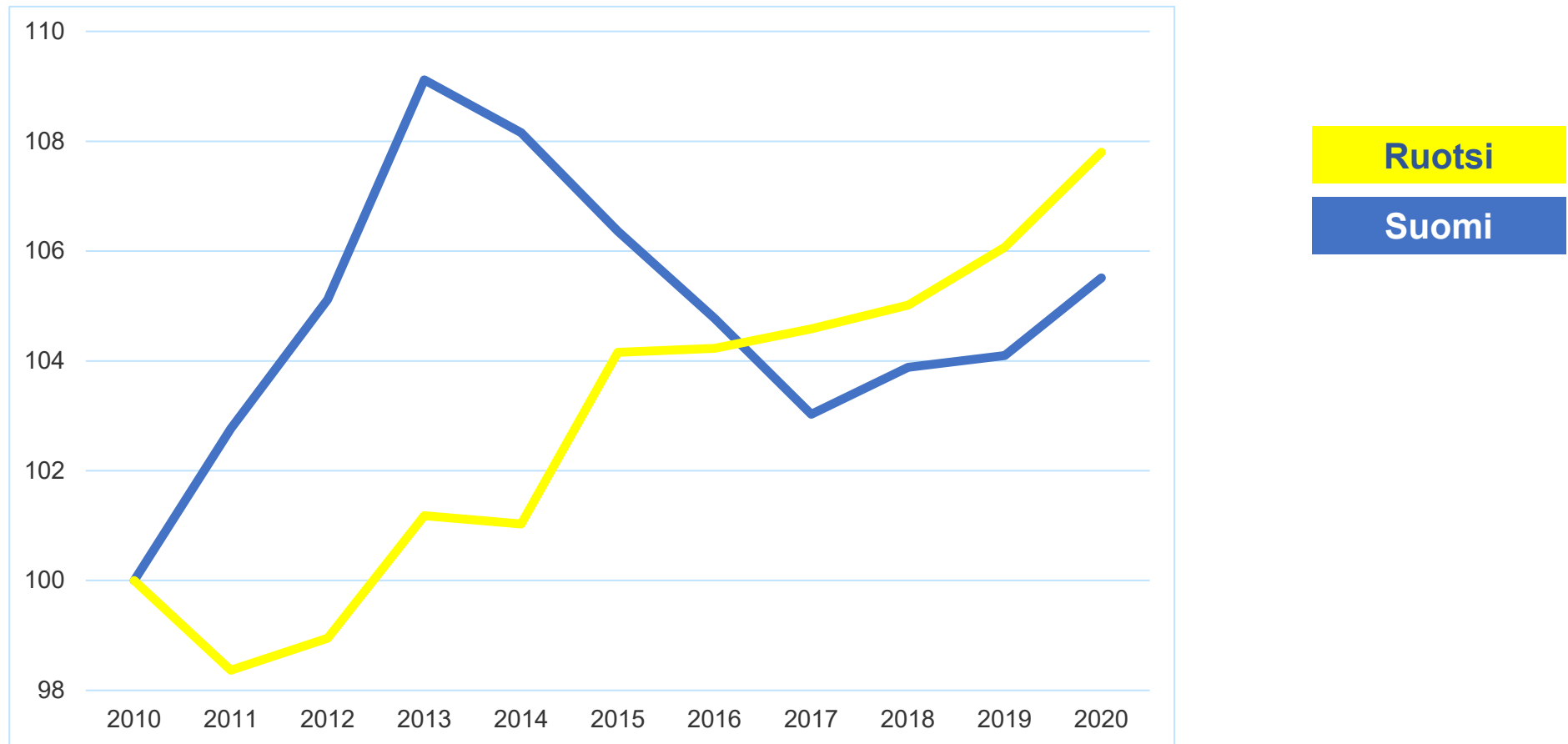
Lähde: Eurostat, Database, Harmonised Index of Consumer Prices 2015=100

Ruoan reaalihintakehitys Suomessa ja tärkeimmissä EU-maissa 2010-12/2020

Maa	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	12/2020
Ranska	100,0	99,7	100,4	100,5	99,1	99,4	99,6	99,6	99,4	100,6	102,1	101,7
Hollanti	100,0	99,7	99,0	98,8	98,5	98,9	99,7	101,1	100,2	101,6	102,3	101,3
Itävalta	100,0	100,8	101,5	102,8	103,2	103,3	103,0	103,1	102,4	102,1	103,0	102,6
Italia	100,0	99,6	98,9	99,8	99,5	100,5	100,8	101,4	101,4	101,5	103,1	102,1
EU28	100,0	100,3	100,7	101,8	101,0	100,9	100,9	101,3	101,3	101,8	103,6	102,7
Euro18	100,0	99,8	100,1	101,2	100,6	101,2	101,6	101,8	101,7	101,9	103,7	103,1
Suomi	100,0	102,4	104,9	108,1	107,0	105,2	103,6	101,8	102,6	102,6	103,9	103,2
Tanska	100,0	101,3	103,2	103,1	101,8	102,7	102,7	104,5	103,8	104,6	104,8	103,7
Ruotsi	100,0	100,0	100,5	102,2	102,5	104,1	104,1	104,5	104,9	106,1	107,6	105,9
Saksa	100,0	100,4	101,6	103,7	103,9	103,9	104,5	105,6	106,0	105,9	107,9	107,3
Englanti	100,0	100,9	101,4	102,6	100,9	98,2	95,3	94,8	94,4	94,0	93,9	93,1
Norja	100,0	98,5	99,3	98,3	99,4	100,2	99,2	97,1	96,6	95,4	97,3	94,3

Lähde: Eurostat, Database, Harmonised Index of Consumer Prices 2015=100

Ruoan reaalihintakehitys Suomessa ja Ruotsissa 2010-2020

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajahintaindeksi 2010=100, SCB, Konsumentprisindex 1980=100

Ruoan hintaa pidetään Suomessa usein korkeana. Yksi keskeinen syy tähän on ruoan **korkea verotus**. Kun hintatasoa tarkastellaan ilman arvonlisäveroa, yleinen totuus kalliista ruoasta muuttuu selvästi: ruoan arvonlisäveroton hinta Suomessa on edullisempi kuin vaikkapa Ranskassa ja Italiassa ja suunnilleen samalla tasolla kuin Ruotsissa ja Tanskassa.

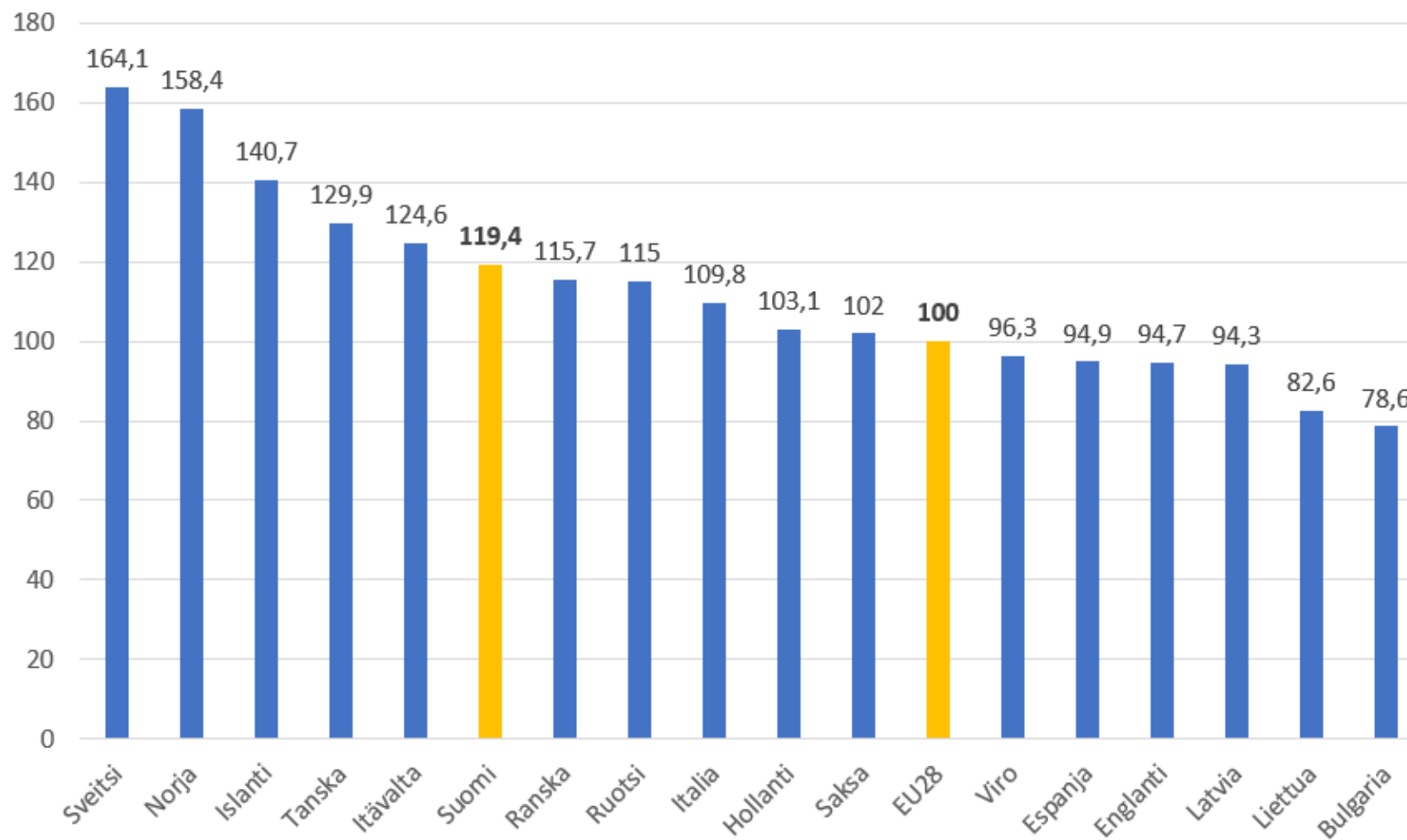
Jos ruoan hintatasoa tarkastellaan huomioiden eri maiden **palkkataso** ja ruoan/ravinnon hankintaan käytettävä osuus kansalaisten **kulutusmenoista**, näkymä kääntyy aivan pääläelleen. Itä-Euroopan absoluuttisesti edullisten ruokamaiden kuluttajilta kuluu merkittävästi suurempi osa käytettävissä olevista tuloista ruoan hankintaan.

Koska kuluttajat ylläpitävät ruokaketjua sekä asiakkaina että veronmaksajina, sitä ei pitäisikään ajatella vain tuottajien, teollisuuden ja kaupan väliseksi toiminnaksi.

Kilpailu on kuluttajan etu. Siksi markkinaehtoista kilpailua tulisi lisätä elintarvikeketjun kaikissa lenkeissä.

Ruoan hintatasoindeksi 2019 (EU28=100)

Lähde: Eurostat, Database, Purchasing Power Parities (PPP)

Ruoan, alkoholittomien juomien ja yleinen alv-kanta eri Euroopan maissa 2020

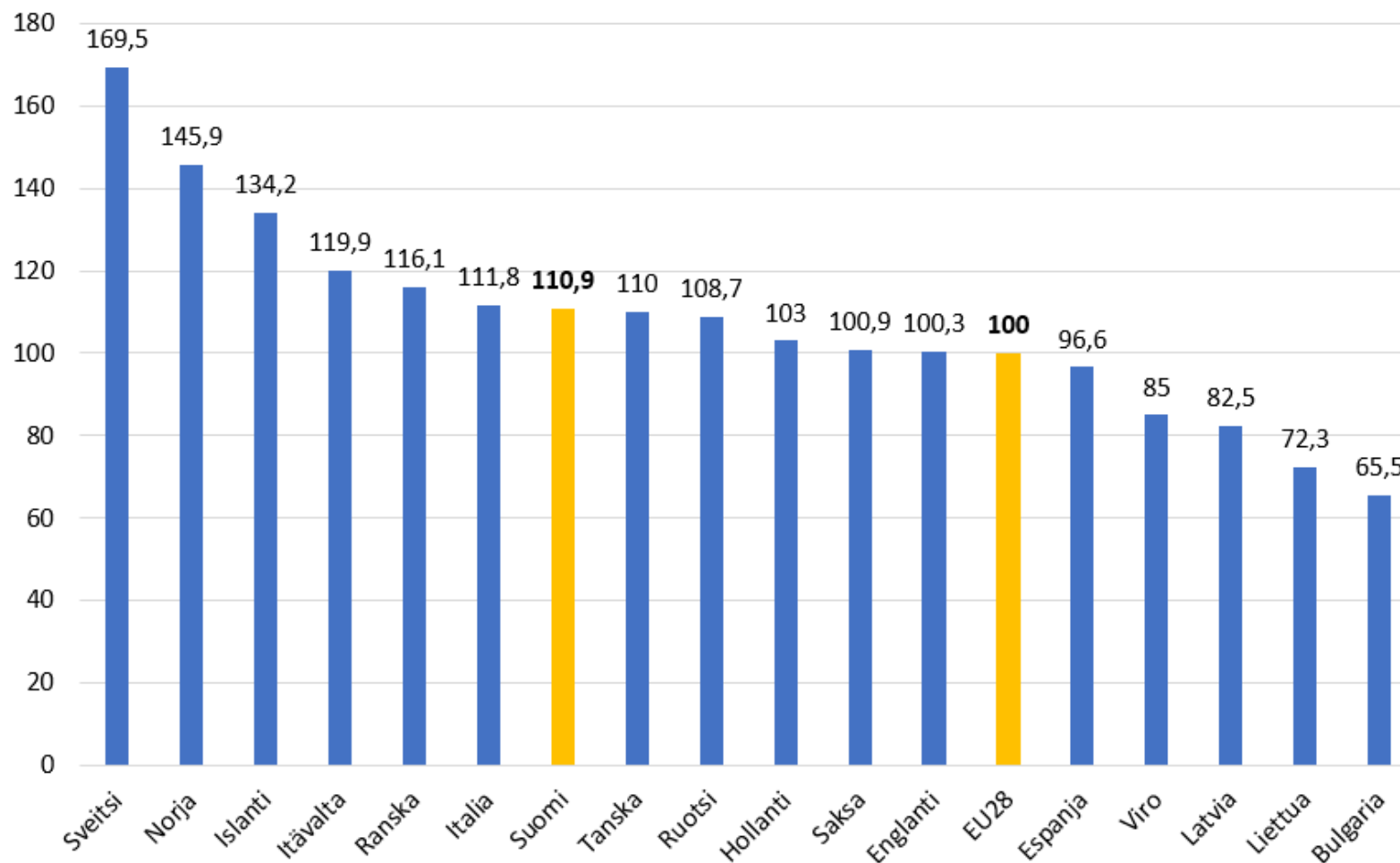
Ruoan alv on kaksinkertainen vrt. EU-maat keskimäärin ja lähes kolminkertainen vrt. vanhat EU-maat

	Ruoka	Alkoholittomat juomat	Yleinen
Tanska	25,0	25,0	25,0
Suomi	14,0	14,0	24,0
Kreikka	13,0	24,0	24,0
Ruotsi	12,0	12,0	25,0
Itävalta	10,0	20,0	20,0
Saksa	7,0	19,0	19,0
EU28	7,0		
Hollanti	6,0	6,0	21,0
Belgia	6,0	6,0	21,0
Portugali	6,0	23,0	23,0
Ranska	5,5	5,5	20,0
Italia	4,0	22,0	22,0
Espanja	4,0	10,0	21,0
Luxemburg	3,0	3,0	17,0
Iso-Britannia	0,0	20,0	20,0
Irlanti	0,0	23	23
EU15	5,3		
Norja	15,0	15,0	25,0
Sveitsi	2,5	2,5	7,7

	Ruoka	Alkoholittomat juomat	Yleinen
Kroatia	25,0	25,0	25,0
Liettua	21,0	21,0	21,0
Latvia	21,0	21,0	21,0
Montenegro	21,0	21,0	21,0
Viro	20,0	20,0	20,0
Albania	20,0	20,0	20,0
Serbia	20,0	20,0	20,0
Slovakia	20,0	20,0	20,0
Bulgaria	20,0	20,0	20,0
Unkari	18,0	27,0	27,0
Bosnia	17,0	17,0	17,0
Tsekki	15,0	15,0	21,0
Islanti	11,0	11,0	11,0
Slovenia	9,5	9,5	22,0
Romania	9,0	9,0	19,0
Turkki	8,0	8,0	18,0
Kypros	5,0	19,0	19,0
Pohjois-Makedonia	5,0	5,0	5,0
Puola	5,0	23,0	23,0
Malta	0,0	18,0	18,0

Lähde: Tilastokeskus kansainvälinen hintavertailututkimus (PPP)

Ruoan hintatasoindeksi 2019, alv 0% (EU28=100)

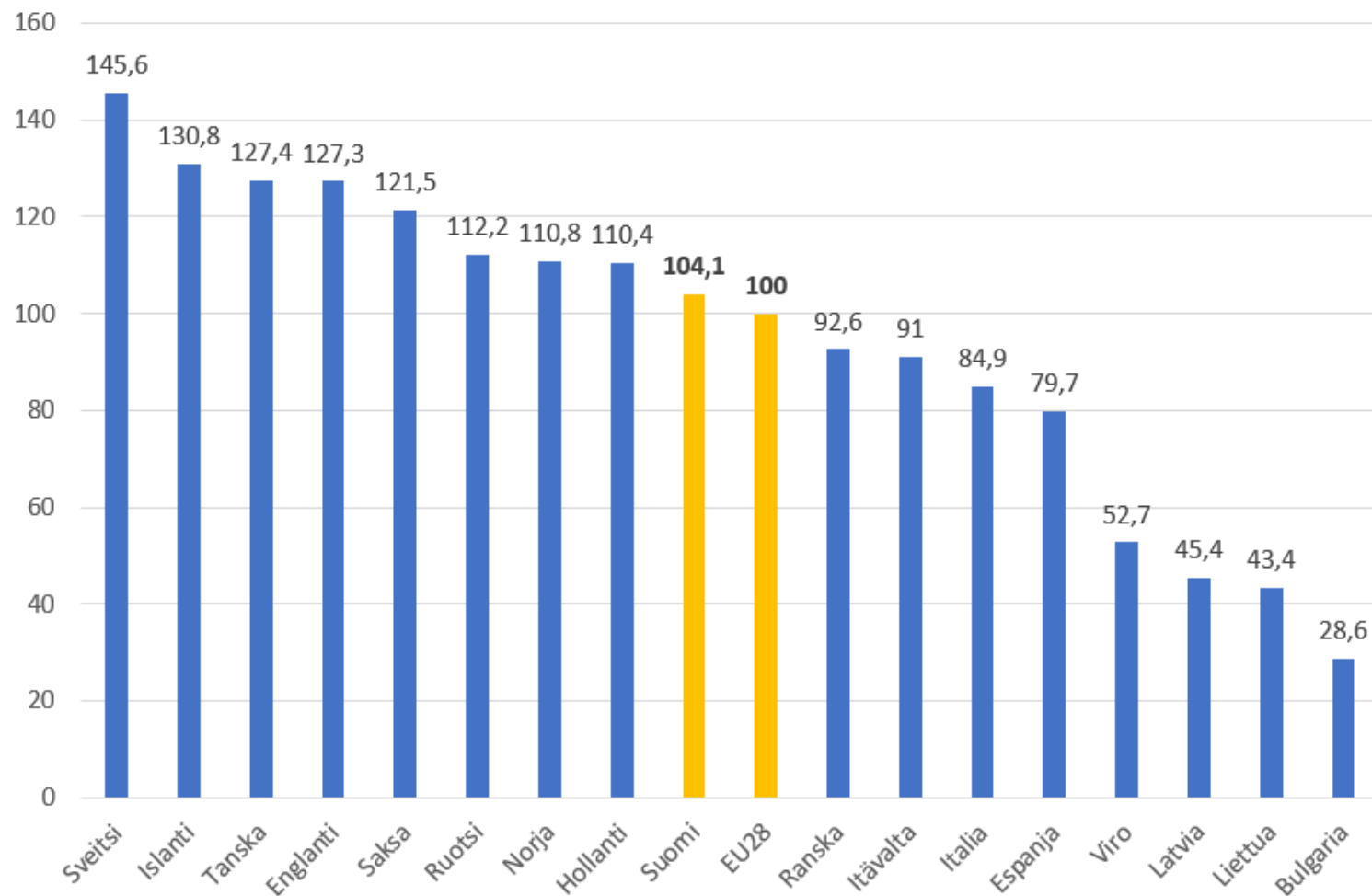
Lähde: Eurostat, Database, Purchasing Power Parities (PPP)

Maa	Palkka, EU28=100	Palkka, e/kk
Sveitsi	239,0	6 459
Islanti	184,1	4 977
Norja	175,5	4 743
Tanska	165,5	4 473
Ruotsi	129,0	3 488
Suomi	124,3	3 360
Saksa	123,9	3 349
Englanti	120,5	3 258
Hollanti	113,8	3 076
Itävalta	113,4	3 066
Ranska	107,1	2 895
EU28	100,0	2 703
Italia	93,2	2 520
Espanja	75,6	2 043
Viro	50,8	1 372
Latvia	42,8	1 158
Liettua	35,9	970
Bulgaria	22,5	608

Kuukausipalkat 2018 (EU28=100 ja eur/kk)

Lähde: Eurostat, Database, Population and social conditions, Labour market, Earnings, structure of earnings survey 2018

Palkan ostovoima/ruoka 2018 (EU28=100)

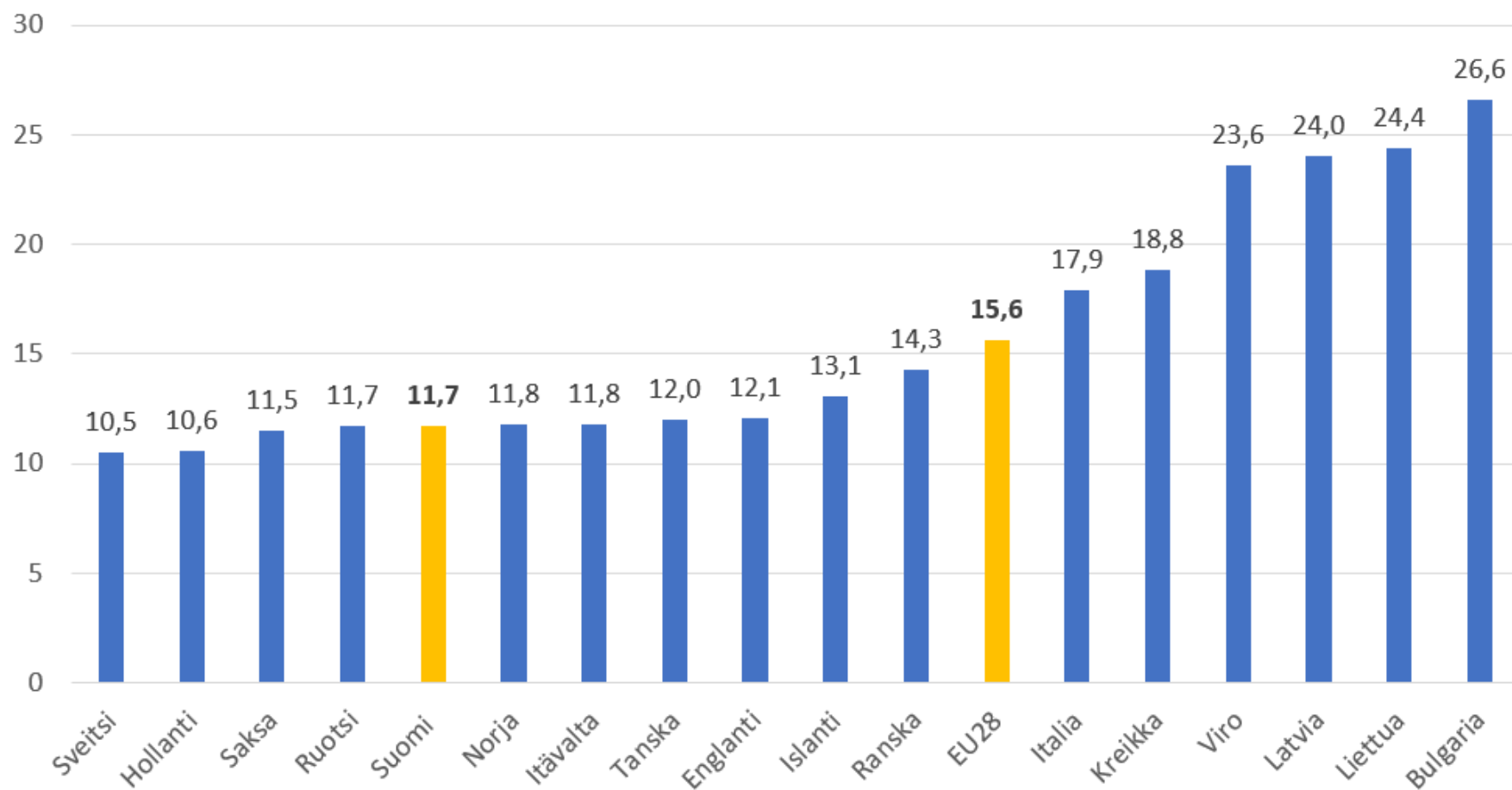
Ruuan hintatasolla ei sinällään ole ratkaisevaa merkitystä kansalaisten ostovoiman kannalta omassa maassaan. Tärkeintä on maan palkkataso suhteessa hintatasoon. Taulukossa on esitetty yksityisen sektorin kuukausibruttopalkan ostovoima ruokamarkkinoilla eri EU-maissa.

Kun lasketaan palkkojen ja ruoan hinnan suhde, on palkan ostovoima ruokamarkkinoilla selvästi paras Sveitsissä huolimatta Sveitsin ruoan korkeasta hintatasosta.

”Halvan” ruoan maissa omien kansalaisten palkan ostovoima on usein heikko. Bulgariassa palkan ostovoima ”halvoilla” ruokamarkkinoilla on vain noin neljännes suhteessa Suomeen. Virossa palkan ostovoima ruokamarkkinoilla on puolet Suomesta.

Lähde: Eurostat, Database, Population and social conditions, Labour market, Earnings, structure of earnings survey 2018

Ravinnon osuus kulutusmenoista 2015, %

Lähteet: Eurostat, Household Budget Survey 2015; Statistics Iceland